

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **I. P.**, zast. JUDr. Dagmar Žilkovou, advokátkou, se sídlem Nám. J. Žižky 2, Bruntál, proti žalovanému: **Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje,** se sídlem Výškovická 40, Ostrava - Zábřeh, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 12. 2012, č. j. 38 Ad 60/2010 - 92,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 12. 2012, č. j. 38 Ad 60/2010 - 92, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí ředitele Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje ve věcech služebního poměru ze dne 25. 8. 2010, č. j. HSOS-1458-23/2010, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. V řízeních o kasační stížnosti a o žalobě proti rozhodnutí ředitele Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje ve věcech služebního poměru ze dne 25. 8. 2010, č. j. HSOS-1458-23/2010, je žalovaný **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 26.562 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky JUDr. Dagmar Žilkové.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ředitelky kanceláře ředitele žalovaného ve věcech služebního poměru ze dne 14. 5. 2010, č. j. HSOS-1458-12/2010 (dále jen „rozhodnutí prvního stupně"), ve výroku I. nebylo vyhověno žádosti žalobce o zvýšení náhrady za ztížení společenského

uplatnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 440/2001 Sb.“), ve výši 3 080 000 Kč. Ve výroku II. rozhodnutí prvního stupně nebylo vyhověno žádosti žalobce o náhradu nákladů spojených s právním zastupováním a soudními poplatky podle § 177 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „služební zákon“). V odůvodnění rozhodnutí prvního stupně se uvádějí následující skutečnosti:

Žalobce dne 2. 9. 2003 utrpěl služební úraz, v jehož důsledku pozbyl zdravotní způsobilost k výkonu služby a jeho služební poměr skončil propuštěním. V souvislosti s tímto služebním úrazem byla žalobci přiznána náhrada za ztížení společenského uplatnění ve výši 120.000 Kč. K služebnímu úrazu došlo ve věku 40 let žalobce přetržením Achillovy šlachy na pravé dolní končetině při fyzické přípravě. Podle lékařského posudku MUDr. I. D. ze dne 4. 3. 2008 žalobce v důsledku služebního úrazu trpí atrofií svalstva pravého lýtka a těžkým omezením pohybu v hlezenním kloubu. Aktivní pohyb v hlezenním kloubu není možný, chůze je paretická a žalobce je neschopen chůze po špici. Pro přetrvávající bolesti užívá tlumivé léky na předpis od svého praktického lékaře a dále volně prodejná analgetika. Dne 1. 5. 2005 byl žalobce uznán plně invalidním, od 1. 5. 2006 došlo ke změně plné invalidity na částečnou a od 1. 1. 2010 pobírá invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Od roku 2006 mu náležejí mimořádné výhody II. stupně s trvalou platností pro zdravotní postižení podstatně omezující pohybovou schopnost.

Lékařským posudkem MUDr. I. D. ze dne 4. 3. 2008 bylo bodové ohodnocení ztížení společenského uplatnění žalobce stanoveno na 1.000 bodů bez jakéhokoliv zvýšení. K tomu MUDr. I. D. ve vyjádření ze dne 5. 10. 2009 uvedla, že v posudku o ztížení společenského uplatnění ze dne 4. 3. 2008 sice bodové hodnocení po součtu jednotlivých položek činilo 1700 bodů, avšak v souladu s § 6 odst. 2 vyhlášky č. 440/2001 Sb. součet bodového hodnocení nesmí převyšovat bodové ohodnocení za anatomickou či funkční ztrátu končetiny, která činí 1.000 bodů (položka 1430 přílohy č. 2 vyhlášky č. 440/2001 Sb.). Proto celkové hodnocení ztížení společenského uplatnění žalobce činilo jen 1.000 bodů.

Při posouzení zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění ve smyslu § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. je třeba respektovat, že odškodnění již v základní výměře představuje náhradu za prokazatelně nepříznivé následky škody na zdraví, které jsou trvalého rázu a objektivně omezují dosavadní možnosti poškozeného uplatnit se v životě a ve společnosti. Náhrada je jednorázovým odškodněním za omezení či ztrátu dosavadních možností a schopností poškozeného uplatnit se v různých oblastech jeho dosavadního života a její výše je založena na srovnání způsobu jeho života a aktivit v době před poškozením a poté, přičemž mezi výší náhrady a způsobenou újmou musí být vztah přiměřenosti. Rozhodnutí o výši náhrady ve smyslu § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. proto musí být založeno na skutkovém zjištění, zda a nakolik jsou v důsledku škody na zdraví omezeny či zcela ztraceny předchozí možnosti poškozeného v různých oblastech jeho společenského uplatnění.

U žalobce se nejedná o poškození životně důležitých orgánů, neboť ten není závislý

na přístrojovém vybavení a navštěvuje pouze svého praktického lékaře. Následky úrazu nezbavily žalobce možnosti zapojit se do aktivit v oblasti společenského či rodinného života. Žalobce je poživatelem invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně, z čehož vyplývá, že není vyloučen z možnosti zapojit se do pracovního procesu. Nezaměstnanost žalobce trvající od 1. 5. 2006 nelze jednoznačně přičítat jen na vrub jeho zdravotnímu omezení, neboť Bruntálsko je dlouhodobě považováno za oblast s vysokou mírou nezaměstnanosti.

Žalobce sice byl od roku 1975 do roku 1984 aktivním sportovcem v běžeckých disciplínách na úrovni okresní, krajské i republikové, avšak od této doby se sportu věnoval jen rekreačně a v rámci služební tělovýchovy. Tuto pozdější sportovní aktivitu žalobce tedy již nelze považovat za mimořádnou.

Přiznání odškodnění za ztížení společenského uplatnění v základní výměře podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 440/2001 Sb. představuje náhradu za následky škody na zdraví, které jsou trvalého rázu a mají prokazatelně nepříznivý vliv na uplatnění poškozeného v životě a ve společnosti. Přiznání samotného základního odškodnění tedy předpokládá, že dosavadní možnosti poškozeného uplatnit se v životě a ve společnosti jsou v důsledku úrazu objektivně a zásadně omezeny. Za situace, kdy nebyly shledány důvody ani pro zvýšení bodového ohodnocení dle § 6 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 440/2001 Sb., neboť škoda na zdraví nevedla ke zvlášť těžkým následkům, a s přihlédnutím k ostatním výše popsaným skutečnostem se tak v případě poškození zdraví žalobce nejedná o zvlášť výjimečný případ hodný mimořádného zřetele a není tedy možno odškodnění ztížení společenského uplatnění zvýšit podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb.

Rozhodnutí o nevyhovění žádosti o náhradu nákladů řízení vychází z § 177 odst. 1 služebního zákona, podle něhož náklady řízení, které vznikly bezpečnostnímu sboru, nese tento sbor; náklady řízení, které vznikly účastníkovi řízení, nese účastník.

Ředitel žalovaného rozhodnutím ve věcech služebního poměru ze dne 25. 8. 2010, č. j. HSOS-1458-23/2010, podle § 190 odst. 8 služebního zákona rozhodnutí prvního stupně změnil tak, že do něho doplnil výrok III., kterým nevyhověl žádosti žalobce o úhradu úroků z prodlení z požadované částky 3.080.000 Kč za zvýšení ztížení společenského uplatnění. Odvolání žalobce proti výrokům I. a II. ředitel žalovaného podle stejného ustanovení zamítl a rozhodnutí prvního stupně v těchto částech potvrdil.

V odůvodnění rozhodnutí o odvolání ředitel žalovaného poukázal na nutnost změnit rozhodnutí prvního stupně tak, aby byla rovněž zamítnuta žádost žalobce na úhradu úroku z prodlení. Žalobci totiž nebylo přiznáno zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění, a proto nemohlo dojít ani k přiznání úroků z prodlení. Jelikož pak o nároku na úhradu úroků z prodlení nebylo rozhodnuto v rámci prvoinstančního řízení, bylo nutné zjednat nápravu v rámci odvolacího řízení.

Dále se odvolací orgán vyjádřil ke všem odvolacím námitkám, jež se vztahovaly k výroku rozhodnutí prvního stupně o nepřiznání zvýšení ztížení společenského uplatnění. S těmito námitkami se neztotožnil, a tak v závěru odůvodnění rozhodnutí o

odvolání uvedl, že rozhodnutí prvního stupně považuje za správné a dostatečně odůvodněné, neboť vychází z řádně zjištěných skutečností a bylo v něm náležitě objasněno, proč nebyly splněny podmínky pro přiznání zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění žalobci stanovené ve vyhlášce č. 440/2001 Sb.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 6. 12. 2012, č. j. 38 Ad 60/2010 - 92, žalobu proti uvedenému rozhodnutí žalovaného o odvolání jako nedůvodnou zamítl. V odůvodnění tohoto rozsudku soud uvedl následující skutečnosti:

Ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. je třeba v případě odškodňování služebních úrazů vykládat tak, že ve zvlášť výjimečných případech hodných mimořádného zřetele může výši odškodnění stanovenou podle této vyhlášky přiměřeně zvýšit služební funkcionář, který o náhradě za ztížení společenského uplatnění rozhoduje. V případě příslušníků bezpečnostních sborů, kteří utrpěli služební úraz, tedy zákon nesvěřuje pravomoc rozhodovat o ztížení společenského uplatnění soudům, ale jen služebním orgánům.

Zamítavé rozhodnutí služebního funkcionáře o žádosti o zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění přitom nebylo založeno na neobjektivních posudcích a irelevantních a neúplných podkladech, jak uvedl žalobce. Žalovaný totiž při posuzování této žádosti postupoval v souladu s příslušnými právními normami i procesně správným způsobem, dbal na zachování všech práv žalobce, opatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí, přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo a vycházel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí a jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů i při použití právních předpisů, na základě nichž rozhodoval.

Hodnocení MUDr. I. D. týkající se ztížení společenského uplatnění nemuselo být součástí jediné listiny spolu se samotným základním bodovým ohodnocením podle vyhlášky č. 440/2001 Sb. Takovou zprávu lékaře lze považovat za doplnění posudku, případně za posudek nový (další). Jsou-li jednotlivé posudky v rozporu, je na služebním orgánu, aby takový rozpor odstranil podle § 180 odst. 1 služebního zákona. Nicméně i v lékařském posudku MUDr. B. S. ze dne 1. 7. 2005 bylo ohodnoceno ztížení společenského uplatnění počtem 1.000 bodů, neboť žalobce nemůže vyvozovat nárok na hodnocení ztížení společenského uplatnění ve výměře vyšší, než jaký by mu náležel při funkční nebo anatomické ztrátě končetiny.

Přiznání samotného základního odškodnění předpokládá, že dosavadní možnosti poškozeného uplatnit se v životě a ve společnosti jsou v důsledku úrazu objektivně a zásadně omezeny, popřípadě ztraceny, a již v základní výměře odškodnění za ztížení společenského uplatnění je tak obsažena náhrada za nepříznivé důsledky poškození zdraví pro další život poškozeného. Zvýšení odškodnění přichází v úvahu tehdy, nelze-li v konkrétním případě následky újmy na zdraví vyjádřit jen základním odškodněním, přičemž zvýšení náhrady podle § 6 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 440/2001 Sb. předpokládá takový stav, kdy v důsledku škody na zdraví poškozeného postihly zvlášť těžké následky, tj. takové, které s ohledem na jeho věk i předpokládané uplatnění v životě podstatně

omezují, popřípadě i znemožňují, anebo významně mění jeho uplatnění v životě a ve společnosti. Poměřováno se stavem, který je určující pro tzv. základní ohodnocení ztížení společenského uplatnění, jde o stav svou kvalitou zcela jiný, v jehož důsledku dochází k trvalým, zásadním a významným změnám, kdy kvalita dalšího života poškozeného je v porovnání s jeho životem dosavadním nesrovnatelná.

Mimořádné zvýšení odškodnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. přichází v úvahu jen ve skutečně výjimečných případech hodných mimořádného zřetele, kdy ani zvýšení základního odškodnění podle § 6 odst. 1 písm. c) téže vyhlášky dostatečně nevyjadřuje následky poškození, a je vyhrazeno případům, kdy poškozený je pro následky úrazu téměř vyřazen ze života a jeho předpoklady k uplatnění ve společnosti jsou téměř ztraceny, neboť není schopen se sám obsloužit a podobně.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž uplatnil následující námitky:

Správní orgány obou stupňů při odškodňování služebního úrazu nezohlednily zvlášť výjimečné okolnosti hodné zvláštního zřetele, na něž opakovaně poukazoval. Při posuzování případného zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. konkrétně oba správní orgány neposuzovaly tyto skutečnosti:
a) závažnost způsobené škody na zdraví, tedy zda byly zasaženy (poškozeny) životně důležité orgány,
b) možnost vyléčení, tedy zda v důsledku poškození zdraví je poškozený omezen ve svém způsobu života,
c) princip proporcionality, tedy aby přiznaná výše náhrady byla založena na objektivních a rozumných důvodech.

Ve správním řízení brojil proti posudku lékařky MUDr. I. D., a proto v něm měl být zpracován znalecký posudek z oboru zdravotnictví, který by se jednoznačně a podrobně vyjádřil k otázce stálosti poškození jeho zdraví, vývoji tohoto poškození a zdravotním omezením v jednotlivých oblastech jeho života.

Vlivem pracovního úrazu se stal trvale invalidním, je neschopen soustavné práce a byl v produktivním věku vyřazen z téměř všech oblastí života. Již od mládí sportoval, a to na vyšších úrovních, byl schopen se postarat o veškeré práce, týkající se jeho rodinného domku, pečoval o své syny, podporoval je v jejich sportovním rozvoji. V současné době je však zcela neschopen dlouhodobé chůze a nemůže ani delší dobu stát na nohou, což ho v podstatě vyřazuje z možnosti nalézt zaměstnání. Nemůže sportovat, obstarat si žádné práce kolem vlastní nemovitosti, nebo tak činí jen s velkými obtížemi a je v tomto směru odkázán na pomoc příbuzných či známých. Nemůže a nemohl se věnovat v plném rozsahu svým dvěma synům. Pro citlivost poškozené končetiny na změny počasí a teplot trpí nepopsatelnými bolestmi a otoky dolní končetiny, které se stupňují i po krátkodobých pobytech v obutí. Pro bolesti poškozené končetiny, pravého kyčelního kloubu a obou vazů obou končetin, které jsou přepínány špatným stereotypem chůze způsobeným následky úrazu, nemůže v nočních hodinách spát a bere často tlumivé léky, kterými dlouhodobě zatěžuje svůj organismus.

Ztrátou zaměstnání, způsobenou trvalými následky po služebním úrazu, přišel o možnosti dostatečného výdělku a nemá potřebné prostředky na zabezpečení krytí svých potřeb. Taktéž je nutné přihlédnout ke zvýšeným výdajům v souvislosti s nákupem léčiv či úhradou za práce, které si byl dříve schopen sám obstarat. Při zajišťování nákupů, návštěv lékaře a dalších potřeb se neobejde bez motorového vozidla, neboť není schopen chůze na delší vzdálenosti. Trvalým nuceným pobytem v domě z důvodu omezení pohyblivosti končetin došlo i ke zvýšení nákladů za energie v jeho domácnosti.

Na tyto skutečnosti opakovaně poukazoval již ve správním řízení, správnímu orgánu předkládal důkazy k tvrzeným skutečnostem a stejným způsobem argumentoval v soudním řízení.

Žádost o odškodnění za ztížení společenského uplatnění podanou podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. uplatnil z toho důvodu, že před časem jediné realizované odškodnění podle § 3 stejné vyhlášky pouze v základní sazbě ve výši 120.000 Kč považuje za nepřiměřené a nedostatečné k následkům služebního úrazu, a to i v souvislosti se zavedením regulačních poplatků ve zdravotnictví, se zvýšením doplatků za léky a s vyššími cenami za služby a energie.

Soudu předložil lékařské zprávy, které jsou aktuální i v současné době, a konstatuje, že jeho zdravotní stav se i nadále zhoršuje.

Odškodnění má být poskytnuto za následky škody na zdraví, které jsou trvalého rázu a mají prokazatelně nepříznivý vliv na uplatnění poškozeného v životě a ve společnosti, zejména na uspokojování jeho životních a společenských potřeb, a to s ohledem na výkon jeho dosavadního zaměstnání, budoucího možného uplatnění v pracovním životě, možnosti uplatnit se v životě rodinném, sportovním, společenském apod. Při určování výše náhrady za ztížení společenského vlastnění se hodnotí závažnost škody na zdraví a předpokládaný vývoj léčení. Podle této situace se pak bodové ohodnocení přiměřeně zvýší.

I samotná, dosud platná, vyhláška č. 440/2001 Sb. umožňuje zvýšení ztížení společenského uplatnění nad rámec základní výměry, která mu byla přiznána. Služební úraz ho zasáhl ve všech možných oblastech jeho dosavadního života, znemožnil mu výkon povolání, znemožnil, či výrazně omezil možnosti budoucího zapojení do pracovního života, výrazně zasáhl do jeho rodinného života i možného sportovního a společenského života. Vzhledem k věku, ve kterém byl vyřazen z běžného života, lze učinit závěr, že u něho nastaly mimořádné okolnosti, za kterých mělo být ztížení společenského uplatnění zvýšeno. Tyto okolnosti však nebyly náležitě posouzeny.

S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 12. 2012, č. j. 38 Ad 60/2010 - 92, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl následující skutečnosti:

Pro přiznání stěžovatelem požadovaného zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění nebyly splněny zákonné podmínky, neboť se nejednalo o zvlášť výjimečný případ hodný mimořádného zřetele, tak jak je požadováno v § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb.

Ke služebnímu úrazu stěžovatele došlo během povolené míčové hry (nohejbalu) v rámci fyzické (tělesné) přípravy, která je součástí odborné přípravy příslušníků. Udržovat si fyzickou zdatnost a prokazovat ji zkouškou fyzické způsobilosti je jednou ze základních povinností každého příslušníka hasičského záchranného sboru. Nejednalo se tak o činnost konanou nad rámec služebních povinností příslušníka. Úraz stěžovatele ze dne 2. 9. 2003 nicméně byl uznán jako úraz služební, což nebylo v průběhu řízení nijak zpochybněno.

S ohledem na tyto skutečnostnosti navrhl žalovaný zamítnutí kasační stížnosti.

K tomuto vyjádření žalovaného zaslal stěžovatel repliku, v níž poukázal na to, že jeho služební povinností bylo pouze plnění úkolů stanovených zákonem a plnění pokynů nadřízených. Sportovní činnost tedy nepatřila mezi jeho přímé úkoly, jak uvádí žalovaný. Služební úraz se mu přihodil po 30 minutách od zahájení sportovní tělovýchovy, na níž byl vyslán operačním důstojníkem, tedy svým nadřízeným.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež byly stěžovatelem v kasační stížnosti uplatněny. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 100 odst. 1 služebního zákona *„[b]ezpečnostní sbor odpovídá příslušníkovi za škodu způsobenou služebním úrazem"*. Podle § 101 písm. b) služebního zákona *„[p]říslušník, který utrpěl služební úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, má nárok na náhradu za bolest a ztížení společenského uplatnění"*. Podle § 104 odst. 1 služebního zákona *„[n]áhrada za bolest a náhrada za ztížení společenského uplatnění se poskytne jednorázově"*. Podle § 104 odst. 2 služebního zákona *„[m]inisterstvo v dohodě s Ministerstvem financí, Ministerstvem spravedlnosti a zpravodajskými službami stanoví vyhláškou postup při určování výše náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění"*. Podle § 228 odst. 1 služebního zákona *„[d]o vydání vyhlášky k provedení § 104 odst. 2 se postupuje podle vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění"*.

Vyhláška k provedení § 104 odst. 2 služebního zákona nebyla doposud vydána, a proto se při odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění příslušníka bezpečnostního sboru, který utrpěl služební úraz, postupuje podle vyhlášky č. 440/2001 Sb.

Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 440/2001 Sb. *„[o]dškodnění ztížení společenského uplatnění se určuje podle sazeb bodového ohodnocení stanoveného v přílohách č. 2 a 4 této vyhlášky, a to za následky škody na zdraví, které jsou trvalého rázu a mají prokazatelně nepříznivý vliv na uplatnění poškozeného v životě a ve společnosti, zejména na uspokojování*

jeho životních a společenských potřeb, včetně výkonu dosavadního povolání nebo přípravy na povolání, dalšího vzdělávání a možnosti uplatnit se v životě rodinném, politickém, kulturním a sportovním, a to s ohledem na věk poškozeného v době vzniku škody na zdraví (dále jen "následky"). Odškodnění za ztížení společenského uplatnění musí být přiměřené povaze následků a jejich předpokládanému vývoji, a to v rozsahu, v jakém jsou omezeny možnosti poškozeného uplatnit se v životě a ve společnosti.".

Podle § 6 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 440/2001 Sb. „*[p]okud škoda na zdraví vedla ke zvlášť těžkým následkům, zvýší se bodové ohodnocení škody na zdraví podle příloh č. 2 a 4 této vyhlášky nejvýše o 50 % celkové částky bodového ohodnocení; zvlášť těžkými následky škody na zdraví se rozumí takové následky, které podstatně omezují nebo významně mění uplatnění v životě anebo znemožňují další uplatnění v životě, a to s ohledem na věk poškozeného i jeho předpokládané uplatnění v životě*".

Podle § 6 odst. 2 vyhlášky č. 440/2001 Sb. „*[p]okud lze škodu na zdraví hodnotit podle více položek poškození zdraví stanovených v přílohách této vyhlášky, bodové ohodnocení těchto položek se sčítá. Jedná-li se však o poškození téhož orgánu, nesmí součet bodového ohodnocení převýšit bodové ohodnocení za jeho anatomickou nebo funkční ztrátu.*".

Podle § 7 odst. 1 vyhlášky č. 440/2001 Sb. „*[v]ýše odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění se stanoví na základě bodového ohodnocení stanoveného v lékařském posudku*".

Podle § 7 odst. 2 vyhlášky č. 440/2001 Sb. „*[h]odnota 1 bodu činí 120 Kč*".

Podle § 8 odst. 1 vyhlášky č. 440/2001 Sb. „*[l]ékařský posudek za účelem stanovení výše odškodnění v jednotlivých případech a) zpracovává posuzující lékař, který je ošetřujícím lékařem poškozeného ... b) vydává zdravotnické zařízení, jehož posuzující lékař zpracoval lékařský posudek*".

Stěžovatel utrpěl dne 2. 9. 2003 při fyzické přípravě konané v rámci služebního tělocviku úraz, při němž došlo k přetržení Achillovy šlachy na pravé dolní končetině. Rozhodnutím ředitele žalovaného ve věcech služebního poměru ze dne 30. 9. 2003, č. j. HSOS-20-21-5/KŘ-PaM-2003, byl tento úraz uznán jako úraz služební. Následně ředitel žalovaného rozhodnutím ve věcech služebního poměru ze dne 5. 2. 2005, č. j. HSOS-26-11/KŘ-PaM-2005, propustil stěžovatele ze zdravotních důvodů ze služebního poměru příslušníka Hasičského záchranného sboru České republiky. Rozhodnutím orgánu sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra ze dne 5. 8. 2005, č. j. OSZ-125959-3/VD-Zo-2005, byl stěžovateli přiznán od 1. 5. 2005 plný invalidní důchod. Při kontrolní lékařské prohlídce konané dne 29. 3. 2006 však lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení Bruntál dospěla k závěru, že stěžovatel již není plně invalidní, nýbrž jen částečně invalidní. Podle oznámení orgánu sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra ze dne 1. 1. 2010, č. j. OSZ-125959-2010, stěžovateli náležel od 1. 1. 2010 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Rozhodnutím téhož správního orgánu ze dne 26. 11. 2010, č. j. OSZ-125959-26/D-Kk-2010, však stěžovateli od 6. 8. 2010 náleží invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, neboť podle posudku o invaliditě poklesla jeho pracovní schopnost o 50 %.

V lékařském posudku Zdravotnického ústavu Policie České republiky, Správy Severomoravského kraje, zdravotnického obvodu Bruntál ze dne 4. 3. 2008, který zpracovala ošetřující lékařka stěžovatele MUDr. I. D., byla škoda na zdraví hodnocena podle více položek poškození zdraví stanovených v příloze č. 2 vyhlášky č. 440 /2001 Sb. takto: obrna lýtkového nervu vpravo (položka 165) - 700 bodů, poúrazová atrofie svalstva dolních končetin (položka 161) - 200 bodů a omezení pohyblivosti hlezenního kloubu těžkého stupně (položka 1510) - 800 bodů. Jelikož se však jednalo o poškození téhož orgánu, nemohl podle § 6 odst. 2 vyhlášky č. 440/2001 Sb. součet bodového ohodnocení převýšit bodové ohodnocení za jeho anatomickou ztrátu, která podle položky 1430 přílohy č. 2 stejné vyhlášky činí 1 000 bodů. Výše bodového ohodnocení odškodnění ztížení společenského uplatnění stěžovatele tedy byla na základě lékařského posudku ze dne 4. 3. 2008 stanovena na 1.000 bodů. K zvýšení bodového ohodnocení podle § 6 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 440/2001 Sb. ošetřující lékařka stěžovatele nepřistoupila, což blíže vysvětlila v podání ze dne 5. 10. 2009 tím, že škoda na zdraví u něho nevedla k zvlášť těžkým následkům. V tomto podání MUDr. I. D. taktéž uvedla, o jaké konkrétní odborné nálezy a vlastní provedená vyšetření se opírala při hodnocení ztížení společenského uplatnění stěžovatele.

Také posudkový lékař MUDr. B. S. v lékařském posudku ze dne 1. 7. 2005 ohodnotil ztížení společenského uplatnění stěžovatele podle položky 1430 přílohy č. 2 vyhlášky č. 440/2001 Sb. na 1.000 bodů, neboť součet bodů za poškození téhož orgánu, která spočívají v omezení hybnosti hlezenního kloubu vpravo těžkého stupně, omezení pronace a supinace nohy vpravo lehkého stupně a v obrně lýtkového nervu vpravo, přesáhl bodové ohodnocení za anatomickou a funkční ztrátu dolní končetiny v bérci.

V návaznosti na toto bodové ohodnocení byla rozhodnutím ředitelky kanceláře ředitele žalovaného ve věcech služebního poměru ze dne 21. 3. 2008, č. j. HSOS-13-29/KŘ-PaM-2008, ve spojení s rozhodnutím ředitele žalovaného ve věcech služebního poměru ze dne 4. 12. 2009, č. j. HSOS-149-35/KŘ-ŘK-2009, přiznána stěžovateli náhrada za ztížení společenského uplatnění ve výši 120.000 Kč.

V projednávané věci se však stěžovatel domáhal přiznání zvýšení odškodnění za ztížení společenského uplatnění s odkazem na § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb., podle něhož *„[v]e zvlášť výjimečných případech hodných mimořádného zřetele může soud výši odškodnění stanovenou podle této vyhlášky přiměřeně zvýšit“*. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 5. 2011, č. j. 6 Ads 2/2011 - 66, který byl publikován pod č. 2543/2012 Sb. NSS, dovodil, že ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. užité podle § 228 odst. 1 služebního zákona je třeba vykládat tak, že o zvýšení odškodnění v případě služebních úrazů rozhoduje služební funkcionář podle stejných kritérií jako soudy v občanskoprávních a pracovních věcech.

Zvýšením odškodnění za ztížení společenského uplatnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. se zabývalo občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu

ve stanovisku ze dne 12. 1. 2011, sp. zn. Cpjn 203/2010, které lze stejně jako další uvedená rozhodnutí tohoto soudu vyhledat na http://www.nsoud.cz.

V tomto judikátu se uvádí, že výše odškodnění za ztížení společenského uplatnění určená na základě celkového bodového ohodnocení stanoveného lékařským posudkem představuje již sama o sobě náhradu za následky škody na zdraví, které jsou trvalého rázu a mají prokazatelně nepříznivý vliv na uplatnění poškozeného v životě a ve společnosti. Lékařský posudek se však nezabývá a ani se z praktických důvodů nemůže zabývat zjišťováním a hodnocením širšího okruhu skutkových okolností z toho pohledu, zda se navíc jedná o jinak výjimečný případ hodný mimořádného zřetele, kdy možnosti poškozeného jsou velmi výrazně omezeny či zcela ztraceny ve srovnání s úrovní kvality jeho života v době před vznikem škody.

Těmito širšími skutkovými okolnostmi poškození zdraví se zaobírají soudy, které podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. mohou výši odškodnění přiměřeně zvýšit nad rámec ohodnocení stanoveného v lékařském posudku. Předpokladem zvýšení odškodnění za ztížení společenského uplatnění podle tohoto ustanovení je existence takových výjimečných skutečností, které umožňují závěr, že zejména vzhledem k uplatnění poškozeného v životě a ve společnosti, kupříkladu při uspokojování jeho životních a společenských potřeb, včetně výkonu dosavadního povolání nebo přípravy na povolání, dalšího vzdělávání a možnosti uplatnit se v životě rodinném, politickém, kulturním a sportovním, i s ohledem na věk poškozeného v době vzniku škody na zdraví i na jeho předpokládané uplatnění v životě, nelze omezení poškozeného vyjádřit jen základním odškodněním za ztížení společenského uplatnění.

Jednotící zásadou při určování výše náhrady za ztížení společenského uplatnění je poskytnutí odškodnění poškozenému, které je ve všech souvislostech přiměřené. Také ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb., které ze systematického hlediska na bodové ohodnocení stanovené lékařem navazuje a které umožňuje ve zvlášť výjimečných případech hodných mimořádného zřetele učinit korekci zvýšením základního odškodnění ztížení společenského uplatnění, klade požadavek, aby přiznané zvýšení bylo přiměřené. Úsudek o přiměřenosti zvýšení odškodnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. má vycházet z individuálních okolností posuzované věci i obecné zkušenosti soudu včetně poznatků z jiných posuzovaných případů a musí dbát o to, aby přiznaná výše náhrady za ztížení společenského uplatnění byla založena na objektivních a rozumných důvodech. Úvaha soudu v tomto směru není tedy zcela volná, neboť ustanovení § 3 odst. 1 věty první, § 6 odst. 1 písm. c) a § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. stanoví rámcová hlediska pro vznik nároku na základní výměru odškodnění za ztížení společenského uplatnění a na ně navazující předpoklady pro vznik nároku na zvýšení odškodnění, k nimž je zapotřebí přihlížet a která usměrňují úvahu soudu o míře přiměřenosti zvýšení v jednotlivých výjimečných případech hodných zvláštního zřetele.

Mezi rámcová hlediska, k nimž se má při úvaze o možnosti zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění přihlížet, je zpravidla porovnání úrovně společenských, kulturních, sportovních či jiných aktivit poškozeného v době před vznikem škody s jeho možnostmi v době po zranění, avšak není to hledisko jediné. Odškodnění za ztížení

společenského uplatnění musí být podle § 3 odst. 1 věty druhé vyhlášky č. 440/2001 Sb. přiměřené povaze následků a jejich budoucímu předpokládanému vývoji, a proto rozsah ztráty životních příležitostí pro celý zbytek života je tak závažným následkem, s nímž je třeba spojovat výraznější zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění.

Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2005, sp. zn. III. ÚS 350/03, který je dostupný na http://nalus.usoud.cz, se při stanovení výše náhrady újmy na zdraví vychází z následujících kritérií:

- závažnost způsobené škody na zdraví, tedy zda byly zasaženy životně důležité orgány,
- možnost vyléčení či eliminace způsobené škody, tedy zda v důsledku poškození na zdraví je poškozený omezen ve svém způsobu života a jestli je nucen k pravidelným kontrolám u lékařů, dalším operativním zákrokům či se v důsledku poškození zdraví stal alespoň do určité míry závislý na přístrojovém vybavení,
- míra zavinění (nedbalosti) škůdce.

Na základě těchto kritérií by se podle Ústavního soudu mělo vycházet především z principu proporcionality. Obecně soudy mají sice při posuzování mimořádných případů určitý prostor k úvaze, jakého násobku použijí, z hlediska ochrany ústavnosti však musí dbát o to, aby přiznaná výše náhrady za ztížení společenského uplatnění byla založena na objektivních a rozumných důvodech a aby mezi přiznanou výší v podobě peněžité částky a způsobenou škodou existoval vztah přiměřenosti.

V dalších rozhodnutích Nejvyšší soud dovodil, že i rozsah mimořádného zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění musí být diferencován, a proto rozdíly v závažnosti poškození zdraví a v intenzitě omezení, jež toto poškození zdraví vyvolalo, se musí projevit i v rozdílné míře zvýšení náhrady. Zvyšování odškodnění přitom musí mít jisté hranice, musí si zachovat racionální vztah k úrovni bodového ohodnocení jednotlivých následků poškození zdraví i jeho peněžnímu vyjádření, musí respektovat požadavek srovnatelnosti s jinými obdobnými případy, nesmí být projevem libovůle a nemůže mít zjevně likvidační účinky pro subjekty povinné k náhradě škody (srov. rozsudky ze dne 10. 8. 2006, sp. zn. 21 Cdo 2510/2005, ze dne 26. 11. 2009, sp. zn. 25 Cdo 968/2008, ze dne 16. 12. 2009, sp. zn. 25 Cdo 1925/2008, ze dne 8. 2. 2012, sp. zn. 25 Cdo 5223/2009, a ze dne 12. 4. 2012, sp. zn. 25 Cdo 2884/2010).

Na základě těchto obecně formulovaných hledisek dále judikatura Nejvyššího soudu dovodila, ve kterých konkrétních případech jsou dány předpoklady pro možnost zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. a kdy jsou dány předpoklady pro výrazné zvýšení takového odškodnění.

Výrazné zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. je podle Nejvyššího soudu vyhrazeno především těm případům, kdy pro následky úrazu, kupříkladu úplnou ztrátu hybnosti i gnostických a komunikačních schopností, je poškozený téměř vyřazen ze života, kdy jeho předpoklady k uplatnění jsou téměř zcela ztraceny, kdy se není schopen sám obsloužit apod. V takových případech se obvykle poškozenému přiznává zvýšení odškodnění za ztížení společenského uplatnění zhruba kolem desetinásobku základního bodového ohodnocení

(srov. rozsudky ze dne 31. 8. 2004, sp. zn. 25 Cdo 847/2004, ze dne 27. 4. 2006, sp. zn. 25 Cdo 759/2005, a ze dne 12. 4. 2012, sp. zn. 25 Cdo 2884/2010). Zvýšená náhrada ve stejné výši náleží poškozenému podle Nejvyššího soudu rovněž při ztrátě jeho výjimečných schopností uplatnit se v životě po stránce pracovní, sportovní, kulturní apod. (srov. rozsudek ze dne 23. 9. 2010, sp. zn. 25 Cdo 4670/2007).

Za důvod k mimořádnému zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. lze podle Nejvyššího soudu považovat také to, že poškozený utrpěl újmu na zdraví na počátku produktivního věku a v důsledku ní je dlouhodobě či prakticky celoživotně výrazně omezen ve svých běžných životních aktivitách. Jestliže se však v důsledku úrazu nesnížil jeho intelekt, gnostické ani komunikační schopnosti, je soběstačný a může se i přes určitá omezení či s pomocí jiných osob zapojovat do života, je přiměřenou náhradou za ztížení jeho společenského uplatnění obvykle tří až sedminásobek základního bodového ohodnocení (srov. rozsudky ze dne 22. 6. 2011, sp. zn. 25 Cdo 1491/2009, ze dne 5. 4. 2012, sp. zn. 25 Cdo 4477/2010, a ze dne 28. 6. 2012, sp. zn. 25 Cdo 3457/2010).

Stěžovatel neutrpěl újmu na zdraví na úplném počátku produktivního života, nýbrž ve věku 40 let. Následkem služebního úrazu trpí obrnou lýtkového nervu a zejména těžkým omezením pohyblivosti hlezenního kloubu těžkého stupně. Nejedná se tedy u něho o případ úplné ztráty hybnosti či gnostických a komunikačních schopností, o naprostou ztrátu předpokladů k uplatnění ve společnosti ani o neschopnost samostatné obsluhy. Ve srovnání se shora uvedenými případy posuzovanými v judikatuře Nejvyššího správního soudu je tedy zcela evidentní, že stěžovateli nemůže být podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. přiznána zvýšená náhrada za ztížení společenského uplatnění ve výši, která by dosahovala čtyřnásobku základní náhrady stanovené na základě lékařského posudku MUDr. I. D. ze dne 4. 3. 2008. Požadavek stěžovatele na přiznání zvýšeného odškodnění ve výši 3.080.000 Kč, která odpovídá téměř dvaceti šesti násobku základního bodového ohodnocení, je tedy evidentně zcela mimo realitu a naprosto neodpovídá principu přiměřenosti při stanovení výše náhrady újmy na zdraví.

Zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. však již judikatura Nejvyššího soudu připouští i v případech méně závažných, byť stále ještě mimořádných.

V usnesení ze dne 20. 9. 2012, sp. zn. 25 Cdo 1032/2011, dospěl Nejvyšší soud k závěru, že i když se poškozená ve svých 42 letech do žádné činnosti před úrazem nezapojovala v mimořádném rozsahu, intenzitě či kvalitě, zatímco po úrazu je vyřazena z vykonávání všech náročných domácích prací, z pomoci při rekonstrukci rodinného domu a z většiny všech dosavadních sportovních, kulturních a společenských aktivit, nejde o nepřiměřeně vysoké určení náhrady, jestliže soud z mimořádných důvodů hodných zvláštního zřetele považoval za přiměřenou náhradu za ztížení společenského uplatnění v rozsahu dvojnásobku základního bodového ohodnocení.

Podobně Nejvyšší soud v usnesení ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. 25 Cdo 453/2010, dovodil, že zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění na dvojnásobek základního

bodového ohodnocení není nepřiměřeně nízké, jestliže úraz spočívající v tříštivé zlomenině stehenní kosti, spodní partie krčku a zhmoždění lokte vedl k tomu, že poškozený po totální endoprotéze kyčelního kloubu má potíže s pohybem, podrobuje se intenzivní rehabilitaci, nesmí zatěžovat lokomoční aparát a je omezen v původním širokém záběru sportovních aktivit před úrazem, nicméně do pracovního procesu se zapojuje bez výrazných omezení.

Podle dalšího usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2012, sp. zn. 25 Cdo 4764/2010, není nepřiměřeně nízkou náhradou za ztížení společenského uplatnění zvýšení na dvojnásobek základního bodového ohodnocení u poškozené, která utrpěla úraz ve 27 letech, v době před úrazem vedla běžný společenský, rodinný, pracovní a sportovní život a v důsledku amputace prstů na noze není vyloučena z pracovního, kulturního ani rodinného života a může provádět v podstatě všechny činnosti jako před úrazem.

Stěžovatel byl v době služebního úrazu ve věku 40 let, v němž se již nevěnoval sportu na vrcholné úrovni. V mimořádném rozsahu, intenzitě a kvalitě se před úrazem nezapojoval ani do žádné jiné činnosti. Nicméně v důsledku úrazu pozbyl své nadprůměrné fyzické předpoklady, jež mu dříve umožnily působení v bezpečnostním sboru ve stálém služebním poměru. Kvůli své invaliditě druhého stupně, která vznikla ještě před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí, je dále výrazně omezen v možnosti najít si odpovídající zaměstnání. Navíc újmu na zdraví utrpěl v první polovině produktivního věku, takže jeho snížená možnost uplatnění ve všech oblastech života je dlouhodobé povahy. Nyní projednávaná věc se tedy podobá případům řešeným v usneseních Nejvyššího soudu ze dne 20. 9. 2012, sp. zn. 25 Cdo 1032/2011, ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. 25 Cdo 453/2010, a ze dne 26. 1. 2012, sp. zn. 25 Cdo 4764/2010, takže i u stěžovatele je možné spatřovat důvody pro zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. v rozsahu dvojnásobku základního bodového ohodnocení.

Znění § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. patří k právním normám s relativně neurčitou (abstraktní) hypotézou, která tak není stanovena přímo právním předpisem, ale závisí v každém konkrétním případě na úvaze soudu. Toto ustanovení tak přenechává soudu, aby v každém jednotlivém případě sám vymezil hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností, tedy aby sám podle svého uvážení posoudil splnění podmínek pro zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění, případně to, jaké zvýšení náhrady je v konkrétní posuzované věci přiměřené (srov. kupř. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2012, sp. zn. 25 Cdo 3457/2010).

V dané věci Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že s ohledem na vznik služebního úrazu v první polovině produktivního věku stěžovatele a pozbytí jeho nadprůměrných fyzických předpokladů k výkonu výdělečné činnosti ve stálém služebním poměru příslušníka bezpečnostního sboru se sice jedná o méně závažný, nicméně svou povahou již mimořádný případ, pro který stěžovateli podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. náleží zvýšená náhrada za ztížení společenského uplatnění.

S ohledem na shora uvedené srovnatelné případy vyskytující se v judikatuře Nejvyššího soudu přitom stěžovateli náleží toto odškodnění v rozsahu dvojnásobku

základního bodového ohodnocení stanoveného v lékařském posudku MUDr. I. D. ze dne 4. 3. 2008, tedy ve výši 240.000 Kč. Zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění stěžovatele podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. přitom nebrání, že tato lékařka ve svém posudku neučinila závěr, podle něhož by poškození zdraví stěžovatele vedlo ke zvlášť těžkým následkům ve smyslu § 6 odst. 1 písm. c) téže vyhlášky (srov. stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 12. 1. 2011, sp. zn. Cpjn 203/2010).

Krajský soud tedy pochybil, když dospěl k závěru o nesplnění podmínek pro zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění stěžovatele uvedených v § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. V důsledku toho došlo v předcházejícím řízení k nesprávnému posouzení právní otázky soudem a k naplnění důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil. Již v řízení o žalobě zde byly dány důvody pro zrušení rozhodnutí ředitele žalovaného o odvolání a krajský soud by v novém žalobním řízení nemohl učinit nic jiného, než tato rozhodnutí zrušit, neboť shora uvedený závěr Nejvyššího správního soudu o splnění podmínek pro zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. vede k nutnosti vydání meritorního rozhodnutí služebního funkcionáře o přiznání tohoto odškodnění, což nelze v soudním řízení správním učinit. Proto povaha věci umožňuje Nejvyššímu správnímu soudu o žalobě sám rozhodnout a podle § 110 odst. 2 písm. a), § 78 odst. 1 a odst. 4 s. ř. s., ve znění účinném od 1. 1. 2012, současně se zrušením napadeného rozsudku zrušit pro nezákonnost také rozhodnutí ředitele žalovaného o odvolání, a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

V něm je žalovaný v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. použitého přiměřeně podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. vázán výše vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu. V dalším řízení tedy ředitel žalovaného bude vycházet z toho, že stěžovateli podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. náleží celková náhrada za ztížení společenského uplatnění v rozsahu dvojnásobku základního bodového ohodnocení stanoveného v lékařském posudku MUDr. I. D. ze dne 4. 3. 2008, tedy ve výši 240.000 Kč. Jelikož však stěžovatel v minulosti obdržel základní náhradu za ztížení společenského uplatnění v částce 120.000 Kč, přizná mu ředitel žalovaného v novém rozhodnutí o odvolání zvýšenou náhradu podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. pouze ve výši 120.000 Kč.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 věty první ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud zrušil nejen rozhodnutí krajského soudu, ale také rozhodnutí žalovaného, rozhodl současně také o nákladech řízení u krajského soudu (srov. § 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Stěžovatel měl ve věci úspěch, proto má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení vůči procesně neúspěšnému žalovanému. Důvodně vynaložené náklady žalobkyně sestávají z odměny za zastupování stěžovatele advokátkou, z náhrad výdajů zástupkyně a z částky odpovídající dani z přidané hodnoty, neboť zástupkyně stěžovatele prokázala, že je plátcem této daně.

Odměna za zastupování byla určena podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném do 31. 12. 2012, ve vztahu k úkonům učiněným v řízení před krajským soudem [převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu, dvě písemná podání ve věci samé (žaloba a její doplnění) podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu a dvakrát účast při jednání před soudem v rozsahu nepřekračujícím dvě hodiny podle § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. Za každý z těchto úkonů právní služby náleží odměna ve výši 2.100 Kč, celkem 10.500 Kč. Ve vztahu k úkonům v řízení o kasační stížnosti byla odměna za zastupování určena podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 advokátního tarifu ve znění účinném od 1. 1. 2013. Za každý úkon [kasační stížnost a replika k vyjádření žalovaného, obojí podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] náleží odměna ve výši 3.100 Kč, celkem 6.200 Kč.

Náhrada hotových výdajů (režijní paušál) činí podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu 300 Kč za každý z uvedených sedmi úkonů, celkem 2.100 Kč. Náhrada za promeškaný čas [§ 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu] náleží zástupkyni stěžovatele v rozsahu dvanácti půlhodin strávených dvěma cestami na jednání krajského soudu z Bruntálu do Ostravy a zpět (dne 27. 11. 2012 a 6. 12. 2012), tj. celkem 1.200 Kč.

Náhrada cestovních výdajů byla určena podle § 157 a § 158 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, užitého podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, a podle vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 429/2011 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad. V případě cesty z Bruntálu do Ostravy a zpět (k jednání krajského soudu) se jedná o celkovou vzdálenost 144 km (2 x 72 km), která byla absolvována dvakrát, tj. celkem 288 km. Zástupkyně stěžovatele předložila technický průkaz vozidla, kterým cestu realizovala, tj. KIA SORENTO, registrační značka 6T92931, palivo: motorová nafta, průměrná spotřeba paliva 8,87 l na 100 km (aritmetický průměr hodnot uvedených v technickém průkazu: 11,2 l/100 km, 6,9 l/100 km a 8,5 l/100 km). K účelně vynaloženým nákladům patří základní náhrada ve výši 1.065,60 Kč (vzdálenost 288 km x sazba 3,70 Kč za 1 km) a náhrada výdajů za spotřebovanou pohonnou hmotu ve výši 886,40 Kč (vzdálenost 288 km x průměrná spotřeba 8,87 l/100 km x průměrná cena motorové nafty 34,70 Kč/1 l).

Odměna zástupkyně stěžovatele činí 16.700 Kč, náhrada hotových výdajů 2.100 Kč, náhrada za promeškaný čas 1.200 Kč a cestovní náhrady 1.952 Kč, celkem tedy 21.952 Kč. Zástupkyně stěžovatele prokázala, že je plátcem DPH, proto součást nákladů tvoří rovněž tato daň ve výši 4.610 Kč, tj. 21 % z částky 21.952 Kč. Procesně neúspěšnému žalovanému tak Nejvyšší správní soud uložil povinnost zaplatit úspěšnému stěžovateli na náhradě nákladů řízení částku ve výši 26.562 Kč, a to do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně stěžovatele.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. července 2013

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu